esitasid Tartu Landshöfding kindral-major Andreas Koskull ja oberstleitnant Thumb kuninga nimel raele rea kindral-kuberner krahv C. Totti punkte, milles abi kõrval kindlustustööde edendamiseks nõuti linnalt mõningate kohaste isikute määramist raeliikmete hulgast tänavate reguleerimise projekti läbiarutamiseks koos selleks määratud ohvitseridega [27]. Juba järgmisel päeval otsustas raad valida mõned enda liikmete hulgast, kes astuksid ühendusse Thumbiga „... und wie weit die regulierung vorzunehmen mit denselben conferiren werden" [28]. Ülaltoodust nähtub, et Feuereisen'i arvamine, nagu oleks tänavate reguleerimise mõte kerkinud esile alles 1667. a. tulikahju järele, on aluseta [29]. Reguleerimiskava juures ei ole põhjust siin pikemalt peatuda. Mainitagu ainult, et selle eesmärgiks oli esijoones peatänavate õgvendamine, milleks oleks tulnud hulk maju lammutada. Kas see projekt veel enne tulikahju linna ja sõjaväe esindajate poolt läbi arutada suudeti, näib olevat kahtlane. Igal juhul aga ei võinud raad oma nõusolekut selleks anda. Arvestades linna tolleaegset olukorda pidi terve kava tunduma asjatu luksusena ning ta oleks jäänud normaalses olukorras arvatavasti ainult paberile. Kuid kahjutule järele avanesid sõjaväevõimude arvates soodsad võimalused selle teostamiseks, mida need ei tahtnud jätta kasutamata. Asudes kava läbiviimisele laskis Thumb sõduritel lammutada projekteeritud tänavatele ulatuvaid põlenud majade müüre ning tegi ka takistusi ajutiste elamute püstitamiseks varemetele enne reguleerimisplaani teostamist [30]. Kodanikud omalt poolt avaldasid reguleerimisele kõige visamat vastupanu põhjendusega, et kaotanud oma vara tules, ei saavat nad ehitada oma maju üles uutele kohtadele, sest Tartu soine aluspõhi nõudvat väga kulukaid rajamistöid [31]. Lõppeks õnnestus põlenud majade omanikel saavutada luba ajutiste majade püstitamiseks, kuid tingimusega, et nad ise need lammutavad, kui see osutuks vajalikuks reguleerimise teostamisel. Reguleerimise edaspidine käik ei puutu enam siia. Terve kavatsus soikus nähtavasti iseenesest 1670-date aastate teisel poolel, enne kui midagi tähtsamat oli suudetud teostada. Kuid reguleerimiskavast tingitud maaomanduse ebakindlus pidurdas muude tegurite kõrval palju aastaid ehitustegevust Tartus.

---

[27] VI, 6-a.

[28] XXIX. Raeprot. (konts.) 26. 4. 1667.

[29] A. Feuereisen. Die Anfange des Denkmalschutzes in Schweden und Livland, Arbeiten des I Baltischen Historikertages zu Riga 1908 (Riga 1908) 235. Tema põhjal O. Freymuth Tartu välisilme kujunemine, koguteos Tartu (Tartus 1927) 9.

[30] IV, 44. Tott raele 10. 8. 1667.

[31] XLI, 3. Tartu kodanikkond kuningale 24. 6. 1667.

Tartu V, lk. 243